

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **K. K.**

oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 12 k.k. oraz o inne czyny

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 1 czerwca 2021 r.,

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt IV KK 154/20,

w przedmiocie zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt IV KK 154/20, po rozpoznaniu kasacji obrońcy oskarżonego K. K. uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 sierpnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...), w zaskarżonym zakresie, tj. dotyczącym wymienionego oskarżonego i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Po wydaniu wyroku Sąd Najwyższy na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. zastosował wobec K.K. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, wskazując, że środek ten ma trwać do dnia 9 sierpnia 2021 r.

Zażalenie na to postanowienie złożył obrońca oskarżonego. Zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia a mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, iż po stronie oskarżonego istnieje obawa utrudniania postępowania z uwagi na grożącą mu surową karę orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w K., podczas gdy oskarżony swoim dotychczasowym postępowaniem wykazał, iż pomimo wymierzenia mu surowej kary pozbawienia wolności tj. 9 lat (8 lat) nie zamierza utrudniać postępowania wykonawczego, czego dowodem jest okoliczność, iż po uprawomocnieniu się wyroku sam zgłosił się do ZK celem odbycia kary, a nadto w toku już ponad półtorarocznego odbywania kary pozbawienia wolności oskarżony posiada zdecydowanie pozytywną opinię w Zakładzie Karnym, nie sprawia kłopotów wychowawczych i poważnie traktuje kwestię rozliczenia się z obowiązków wynikających z wyroku skazującego”.

W oparciu o tak przedstawiony zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, względnie o jego zmianę poprzez orzeczenie w miejsce tymczasowego aresztowania innych środków zapobiegawczych, tj. o charakterze wolnościowym.

Nadto postulował, by przed rozpoznaniem zażalenia dopuszczono dowód z informacji Zakładu Karnego w C., w którym odbywa karę oskarżony w celu uzyskania o nim opinii, który to dowód będzie przydatny do wykazania, iż oskarżony prezentuje prawidłową postawę podczas wykonywania kary pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione zażalenie jest niezasadne i jako takie nie może prowadzić do zmiany zaskarżonego postanowienia polegającej na uchyleniu zastosowanego wobec K. K. tymczasowego aresztowania, względnie zastosowaniu innego środka zapobiegawczego. Zbędne było przy tym ustalenie, jaką postawę prezentował oskarżony podczas wykonywania kary pozbawienia wolności, bowiem nawet gdyby okazało się, że była to postawa pozytywnie oceniana przez administrację zakładu karnego, nie rzutowałoby to na ocenę zaskarżonego postanowienia, jako że decydują w tym względzie inne, procesowej natury okoliczności.

W uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia wskazano, że z uwagi na wydanie wyroku skazującego przez Sąd I instancji spełniona jest wobec oskarżonego ogólna

przesłanka stosowania środka zapobiegawczego ujęta w art. 249 § 1 k.k. Nadto wskazano, że zaistniała w sprawie sytuacja procesowa powoduje, iż K. K. grozi kara pozbawienia wolności w wysokości do 8 lat (taką karę łączną pozbawienia wolności wymierzył Sąd odwoławczy), co powoduje, że potrzeba zastosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego znajduje uzasadnienie w przepisie art. 258 § 2 k.p.k. Istnieje bowiem potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w związku z realnie grożącą oskarżonemu surową karą pozbawienia wolności, której perspektywa odbycia mogłaby go skłonić do podjęcia bezprawnych działań zmierzających do utrudniania postępowania karnego na etapie postępowania odwoławczego. Zauważono też, że brak jest okoliczności, które wykluczałyby stosowanie tymczasowego aresztowania.

Ten wywód nie został przez autora zażalenia zakwestionowany pod względem prawnym, tj. nie twierdził on, że nawiązanie do wymienionych przepisów postępowania było nieprawidłowe. Obrońca starał się natomiast wykazać, że wadliwość postanowienia wynikała z niezasadnego przyjęcia przez Sąd orzekający, iż po stronie oskarżonego istnieje obawa utrudniania postępowania z uwagi na grożącą mu surową karę. Rzecz jednak w tym, że sam fakt, iż K. K. nie musiał być poszukiwany, czy przymusowo doprowadzany do zakładu penitencjarnego w celu odbycia kary nie wyłącza zastosowania wobec niego tymczasowego aresztowania, skoro art. 258 § 2 k.p.k. stanowi samodzielną przesłankę stosowania tego środka zapobiegawczego w razie skazania na karę nie niższą niż 3 lata pozbawienia wolności, co odnosi się też do wymierzenia kary łącznej (wypada wspomnieć, że za jedno z przestępstw Sąd Okręgowy wymierzył K. K. karę 8 lat pozbawienia wolności, którą Sąd Apelacyjny złagodził do 7 lat). Zatem inaczej niż na gruncie art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. nie zachodzi konieczność wykazywania, że zachodzi uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się oskarżonego, bowiem przepis art. 258 § 2 k.p.k. wprowadza szczególny rodzaj domniemania w zakresie istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt I KZ 6/20). Wypada przyjąć, że domniemanie to nie jest niewzruszalne, wszakże eksponowany przez obrońcę fakt dobrowolnego zgłoszenia się oskarżonego do odbycia kary trudno uznać za okoliczność dającą pewność, że ze

strony K. K. żadna obstrukcja procesowa nie będzie miała miejsca. Można też wyrazić pogląd, że potrzeba stosowania tymczasowego aresztowania na podstawie art. 258 § 2 k.p.k. rysuje się tym bardziej wyraźnie, im bardziej w górę kara pozbawienia wolności wymierzona oskarżonemu odbiega od wskazanej w tym przepisie kary 3 lat pozbawienia wolności. W przypadku K. K. ta różnica jest duża.

Mając powyższe na uwadze, jak też nie dostrzegając przesłanek do zastosowania wobec oskarżonego w miejsce tymczasowego aresztowania łagodniejszego środka zapobiegawczego, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.